

Bijbelse Dagkalender 2015

69^e jaargang

Uitgeverij Boekencentrum, Zoetermeer

Bij de productie van dit boek is gebruikgemaakt van papier dat het keurmerk Forest Stewardship Council® (FSC®) draagt. Bij dit papier is het zeker dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid. Ook is het papier 100% chloor- en zwavelvrij gebleekt.

Ontwerp omslag: Studio Vrolijk, Margreet Kattouw

Het bijbelleesrooster dat in deze *Bijbelse Dagkalender* wordt gevolgd is van het Nederlands Bijbelgenootschap, www.bijbelgenootschap.nl.

ISBN 978 90 239 2757 0

NUR 707

© 2014 Uitgeverij Boekencentrum, Zoetermeer

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Woord vooraf

Op een tentoonstelling stond ik voor een groot schilderij. Het stelde vier paarden voor met ruiters. Ik herkende er de paarden in uit Openbaring 6. Een vrouw naast mij zei, dat ze het zo jammer vond, dat ze niet was opgegroeid met de Bijbel. Ze voelde het als een gemis bij het bezoeken van musea, het lezen van boeken of het luisteren naar veel vocale muziek. Onze cultuur is doordrenkt van bijbelse thema's, niet alleen in diverse kunstuitingen, maar ook in ons dagelijks taalgebruik, in spreekwoorden, uitdrukkingen en plantennamen. Als je bijvoorbeeld weet wie Judas was en wat hij deed, dan begrijp je de achtergrond van een judaskus of de Judaspenning.

Maar de Bijbel is zoveel meer dan een boek dat een grote invloed heeft gehad en heeft op onze samenleving. Telkens weer ben ik verrast hoe bijbelteksten die ik al vele malen heb gehoord of gelezen opnieuw tot me kunnen spreken. Dat kan gebeuren door iets wat ik over een tekst lees, door een preek van een collega, door een vraag die iemand stelt en soms door de omstandigheden. Deze *Bijbelse Dagkalender* is bedoeld als hulpmiddel om de teksten te verstaan, te overwegen en te bewaren in uw hart.

De liederen in deze uitgave van de *Bijbelse Dagkalender* zijn gekozen uit het *Liedboek – zingen en bidden in huis en kerk*, dat in mei 2013 werd gepresenteerd. U bent natuurlijk vrij om uit liedboeken of andere bundels uw eigen liedkeuze te maken bij elke dag.

Achterin deze *Bijbelse Dagkalender* vindt u gebeden voor persoonlijk gebruik.

Ds. Annemieke Parmentier-Blankert

Redactie:

Mw. ds. A.M. Parmentier-Blankert, Hilversum

Ds. E. Westrik, Boskoop

Auteurs:

vanaf:

Ds. D.J. Versloot
protestants predikant te Waarder

01-01

Mw. ds. M.C. Kapteyn
protestants predikant te Zoetermeer

23-01

Ds. A. Wijting
protestants predikant te Gorinchem

14-02

Mw. drs. H. van Dorssen
*communicatieadviseur Protestantse
Kerk Amsterdam, theologe*

07-03

Ds. C.H. Wesdorp
protestants predikant te Zoetermeer

29-03

Ds. H.J. Oortgiesen
protestants emeritus predikant te Ede

21-04

Ds. R. van Essen 14-05
protestants emeritus predikant te Delft

Mw. ds. B.H. van de Weg 06-06
*protestants predikant
te 't Woudt - Den Hoorn*

Ds. W.L. van der Geer 26-06
*protestants emeritus predikant
te Alphen aan den Rijn*

Ds. G. van Meijeren 18-07
protestants predikant te Utrecht

Ds. R. van den Beld 10-08
protestants emeritus predikant te Baarn

Mw. ds. K. van den Broeke 30-08
preses Protestantse Kerk in Nederland

Ds. N. van Voornveld 19-09
*protestants predikant
te Capelle aan den IJssel*

Ds. H. Jansen
*protestants predikant
te Winsum-Obergum (Gr)*

09-10

Ds. S. Ypma
*protestants predikant
te Scharnegoutum - Loenga*

01-11

Ds. J.J.F. van Melle
*protestants emeritus gemeente-
en justitiepreekant te Oudorp (NH)*

20-11

Ds. S. Janse
protestants emeritus predikant te Ameide

10-12

Ds. E. Baljet
*protestants predikant
te Monnickendam*

gebeden

Feest- en gedenkdagen 2015

1 januari	Nieuwjaar
11 maart	Biddag voor gewas en arbeid
29 maart	Palmzondag
2 april	Witte Donderdag
3 april	Goede Vrijdag
5-6 april	Pasen
27 april	Koningsdag, verjaardag Z.M. koning Willem-Alexander
4 mei	Dodenherdenking
5 mei	Bevrijdingsdag
17 mei	Verjaardag H.M. koningin Máxima
14 mei	Hemelvaart
24-25 mei	Pinksteren
31 oktober	Hervormingsdag
4 november	Dankdag voor gewas en arbeid
29 november	Eerste zondag van Advent
6 december	Tweede zondag van Advent
13 december	Derde zondag van Advent
20 december	Vierde zondag van Advent
25-26 december	Kerst
31 december	Oudjaar

Joodse feestdagen 2015

24-25 mei	Sjavoet (<i>Wekenfeest</i>)
14-15 september	Rosj Hasjana (<i>Joods Nieuwjaar</i>)
23 september	Jom Kippoer (<i>Grote Verzoendag</i>)
28 september - 4 oktober	Soekot (<i>Loofhuttenfeest</i>)
6 oktober	Simchat Thora (<i>Vreugde der wet</i>)
17-28 december	Chanoeka (<i>Inwijdingsfeest</i>)

*Ouverture**Psalm 8*

De eerste akkoorden klinken. Je gaat ervoor zitten. Wat zal er komen? Een nieuw jaar is als een maagdelijk wit papier. Een nieuw hoofdstuk. Van alles is mogelijk, het mooiste, het beste. Psalm 8 zet de toon: de naam van de Heer is overal op aarde. De naam, de vier letters van de godsnaam JHWH, die een vervoeging zijn van het werkwoord 'zijn' – Ik ben die Ik zijn zal, de Aanwezige. Die naam is zichtbaar in alles wat leeft. In kinderen groet de Aanwezige ons. Klein als ze zijn, groot van vertrouwen, vol verwondering. In dieren, in vogels groet God ons. Dieren gaan niet gebukt onder de last van het verleden. Ze hebben ook geen zorgen voor morgen. Zij leven bij de dag. Zij leven bij de gratie van de Aanwezige. En de mens – klein deel van een groot geheel en toch bijna goddelijk verheven. Zo sta je precies op je plek: groot in het kleine, in het kleine groot. Als je daar oog voor hebt, wordt het een jaar vol verwondering. Vol tijd, vol kwaliteit van leven. Een welgelukzalig nieuwjaar!

Psalm 8a

2 januari – vrijdag

God weet: het komt goed!

Jesaja 55:1-13

De stad ligt in puin. De ballingen keren terug. Hoe moet het verder? In godsnaam?! Wanneer je een nieuw begin maakt, betekent dat niet dat je blanco verder gaat. Soms moet je op de puinhopen verder bouwen. Je kunt je dan blindstaren op de pijn van het verleden. Je kunt blind worden van woede om het onrecht, verdoofd door het geweld, maar de puinhoop blijft. Deuterokesaja, de Tweede Jesaja, schrijft, zingt: God is er ook nog. De macht en kracht van God is altijd groter.

Zoals de koude sneeuw uit de hemel op mysterieuze wijze de grond vruchtbaar maakt en zaad laat ontkiemen, waardoor wij warm en vers brood in de mond proeven. Zo werkt God door mensen heen. Het is alles een gelijkenis van meer dan aards geheimenis. Daarom gaan de ballingen aan de slag. Omdat ze een visioen, een droom, een ideaal, een doel voor ogen hebben, slaan ze de handen ineen. Omdat ze vertrouwen.

God weet: het komt goed!

Lied 382

3 januari – zaterdag

Een royaal geschenk

Jesaja 56:1-8

‘Zaterdag – dan doe ik niets wat ook wel later mag.’

Met deze volkspoëzie bezingt de Zeeuwse band BLØF de zaterdag. Sabbat – voor joden een rustdag en feestdag tegelijkertijd. Er wordt ruimte gecreëerd om tot God, tot elkaar, tot jezelf te komen. Je bent niet slaaf van je werk, van al je verplichtingen en verantwoordelijkheden. Je bent bevrijd, proef die ruimte op een dag in de week. En werkelijk iedereen mag daarin delen.

De eunuch, de ontmande, die geen nageslacht zal kennen, zijn naam leeft voort bij God. Voor altijd heeft hij een plaats. Jesaja gebruikt hier een gewoonte uit het oude Egypte om ontmanden te gedenken met stenen, steles, met hun naam erop. De sabbat is een voorproefje van tijd die eeuwigheid zal worden. Een royaal geschenk. En zoals bij elk geschenk vraag je jezelf af: ‘Wat doe ik ermee?’

Lied 775

'God heeft het eerste woord.
Hij heeft in den beginne
het **licht doen overwinnen**,
Hij spreekt nog altijd voort.'
(Lied 513)

Jan Wit heeft als kind een glimp van het licht opgevangen, maar omdat beide ogen ongeneeslijk ziek waren, moest hij het de rest van zijn leven zonder het zien van licht stellen. In zijn liederen komt het licht dan ook vaak ter sprake. God heeft in den beginne het licht doen overwinnen!

Een sprekend begin.

Het eerste wat God in den beginne doet, is het scheppen van licht. Dat is het uitgangspunt van alles wat aan het licht komt.

Zonder licht geen leven. Zonder licht geen warmte, geen uitzicht.

Het is het vertrekpunt van de Eeuwige in relatie tot de schepping.

Een goed begin.

Uit: Erick Versloot, *Dichter bij het Lied*, Zoetermeer, 2^e druk, 2011.

4 januari – zondag

Zelfonderzoek

Jesaja 56:9-57:6

De toon maakt de muziek, de stemming slaat plotseling om. Na een prachtige belofte en een royale uitnodiging klinken er verwijten. Maar verwijten verwijderen. In beeldende taal wordt een spiegel voorgehouden. In hoe verre ga je in het heden verder met de fouten uit het verleden? Recht wordt verdraaid tot onrecht, tevredenheid ontardt in zelfgenoegzaamheid, eigen gewin voor rechtvaardigheid. Dat redt de rechtvaardige niet en zelfs de mens die trouw is, kan bedrogen uitkomen. Het leven is niet altijd eerlijk. Dat wordt erkend en herkend.

Is er een uitweg te midden van al deze valkuilen en duivelskringen? Halverwege klinkt er een harmonieus intermezzo: wie de rechte weg bewandelt, zal rust hebben op zijn sterfbed en de vrede binnengaan. Daar gaat het dus om: dat je in je leven, voor zover het van jou afhangt, leeft in vrede met God en mensen. Die prioriteit geeft kwaliteit aan je leeftijd. Dat slotakkoord vraagt nu al om weerklank.

Psalm 73(:8,9,10,11)

5 januari – maandag

Overspel

Jesaja 57:7-13

Je kunt geen soap op tv volgen, geen detective uitzitten, of het komt wel ergens voorbij: overspel. Wanneer er van Godswege gesproken wordt over de relatie met zijn volk, dan klinkt dit woord in veelvoud: overspel. Een overspelig geslacht dat God ontrouw is geworden. Dat zijn heil zoekt in een verleidelijke aanblik, vluchtige contacten, een roes van wellust. Op den duur keert dat kwaad zich tegen je. Bedriegers komen uiteindelijk zelf bedrogen uit. Wie veel liegt, moet veel onthouden. Kwaad is als een boemerang, het keert op je hoofd weer terug. Je kunt je heil elders zoeken. In afstand nemen, verheven gedachten koesteren, in diepzinnig gepeins verzinken. Maar uiteindelijk kom je zonder de Levende eenzaam en bedrogen uit. Alles staat of valt met het respect, het ontzag, de eerbied die je voor God, de Aanwezige, hebt. Hoe je liefde en trouw belichaamt in je relaties. Verlies je dat, dan overspeel je je eigen hand en sta je uiteindelijk met lege handen. Overspelen en overspel, je hebt het zelf in de hand.

Lied 754

6 januari – dinsdag

Troost Jesaja

Jesaja 57:14-21

Jesaja wordt ook wel het troostboek genoemd. Troost hangt als woord samen met *trust* – vertrouwen, en zo ook met *rust* – overgave.

Troost kan schraal zijn of schamel, maar hier wordt troost hartverwarmend uiteengezet. Het leed wordt erkend en niet weggewuifd of goedgepraat. Er is oog voor. Ook worden er geen algemeenheden verkondigd waardoor het leed op afstand wordt gehouden. Echte troost kun je herkennen doordat het zich verbindt. Het verbindt zich met het verdriet én de ander. En het biedt perspectief, het verbindt de pijn van het verleden met de toekomst. Vrede en recht zullen zegevieren. Maar vrede begint in je eigen hart. ‘Onrustig is ons hart tot het rust vindt bij U, o God.’ Die rust hangt ten diepste samen met *trust*, vertrouwen.

Lied 837

7 januari – woensdag

Vast wel

Jesaja 58:1-5

Wat is vasten? Je lichamenlijk leeg maken om geestelijk vol te worden van God. Bidden en vasten gaan in de Bijbel hand in hand. Met een borrelende buik is het blijkbaar moeilijker bidden. Hoe bidden vogels: zij staan stil en richten zich op hun voedsel. Bidden van mensen werkt eigenlijk net zo. Bidden kan zonder woorden, leeg worden. Ruimte scheppen zodat God die kan vullen met zijn aanwezigheid. Een stille kracht, een goed woord, een hartverwarmend lied, een wondermooi ogenblik. Wanneer je bidt en vast, ga je steeds meer door de ogen van God naar de wereld kijken. Je ziet scherper onrecht en schijnheiligheid. Dat is niet meer om aan te zien. Daartegen mag je stem klinken als een ramshoorn. Dat doordringende geluid roept – als op Grote Verzoendag – mensen op om het goed te maken met elkaar. Vasten betekent dus je lichaam van voedsel reinigen opdat je ook je ziel reinigt. Vast en zeker.

Lied 537

8 januari – donderdag

Schone schijn

Jesaja 58:6-14

Verkijk je niet op degenen die dagelijks op de tv verschijnen. Vergaap je niet aan glitter en glamour. Kijk niet op tegen machthebbers die neerkijken. Mensen gaan voorbij. Al onze macht is ijdelheid. God is altijd groter, sterker, meer. En God is onvermoeibaar. Je kunt je wel voorstellen dat de teruggekeerde ballingen een puinhoop aantreffen. Je zou er bij voorbaat moe en moedeloos van worden. Maar God geeft nieuwe kracht. Jesaja draagt dat geheim in zijn naam mee: hulp is Jahwe – mijn hulp is in de naam van de Heer. Hij die er zijn zal. En als wij naar zijn beeld en gelijkenis geschapen zijn, dan kun je moed putten om te doen wat je hand vindt om te doen. Je kunt elkaar draagkracht van liefde schenken, elkaar beschutten én aansporen. Ertegenaan gaan en op sabbat stilstaan. Bidden én werken. Zwelg niet in je slachtofferrol, maar sta op en pak aan. Dat doet Jesaja en ieder die gehoor geeft.

Lied 444

9 januari – vrijdag

Het predikaat koninklijk

Psalm 72

Wanneer een bedrijf honderd jaar bestaat, kan het het predikaat koninklijk of hofleverancier aanvragen. Je moet aan de nodige criteria voldoen om deze eervolle vermelding te verwerven. Je hebt tenslotte wel de naam ‘koninklijk’ hoog te houden! Het volk Israël heeft lang gezeurd om een koning, pas laat verschijnen er koningen op het toneel. Heersen door te dienen, lijkt, blijkt niet vanzelfsprekend. Macht kun je ten goede aanwenden, maar de verleiding is groot om voor eigen gewin of belang mensen naar je hand te zetten. In Psalm 72 vind je de profielschets voor de koning. ‘Hij zal de redder zijn der armen, hij hoort hun hulpgeschrei. Hij is met koninklijk erbarmen hun eenzaamheid nabij. (...) Hun bloed is kostbaar in zijn ogen. Hij draagt hen in zijn hart.’ Uiteindelijk gaat het niet om eigen verlangens en belangen, maar om mensen. Dan wordt elke dag de koninklijke weg zichtbaar.

Psalm 72:1,4,5

10 januari – zaterdag

Een andere kijk

Handelingen 18:23-28

We ontmoeten Apollos, vurig verkondiger van Jezus’ leer. Tegelijkertijd niet gehinderd door de kennis van de weg van God. Priscilla en Aquila benaderen hem zoals Nelson Mandela dat in één zin kon zeggen: ‘Als iemand iets goed doet, geef hem een compliment; als je ziet dat iets fout gaat, bied hem je hulp aan.’ Apollo blijkt ervoor open te staan. Kritiek geeft je gratis advies. Daar kun je altijd je voordeel mee doen. Apollos blijkt vervolgens van grote waarde te zijn als het gaat om de steun die mensen in hem ontvangen. Zo kan het dus gaan. Mensen van wie je het niet verwacht, kunnen tot grote steun worden. Dat geeft je een andere blik op de werkelijkheid. Problemen worden uitdagingen, kritiek een kans op verbetering. Dan is er altijd meer mogelijk dan je denkt.

Lied 315

Zondag Doop van de Heer

*Alles wat uw hart te zeggen heeft,
is onder ons uitgesproken, vlees geworden,
mens onder de mensen.*

*Een Zoon die naar zijn Vader aardt,
die met uw geest ook ons doopt.*

*Op de weg van al uw kinderen is Hij voorgegaan –
een uittocht, koersvast in vertrouwen.*

*Geef, dat ook wij in verwondering
het Licht opnieuw aanschouwen
en trouw en betrouwbaar zijn als Hij.*

Uit: Sytze de Vries, *Zolang wij ademen*, Zoetermeer 1992.

11 januari – zondag

Het verhaal gaat door *Handelingen 19:1-7*
Waarom liet Jezus zich ooit dopen? Hij hoefde zich toch niet te bekeren? Hoe kan dat? De Bijbel geeft niet veel antwoord op onze westerse hoe-vraag. Veel meer antwoord krijg je op de oosterse waartoe-vraag. Wanneer Jezus de doop ontvangt – schrijft Lucas in zijn Evangelie – klinkt er een stem. Op dat moment wordt van Godswege bevestigd: jij bent mijn bemind kind. Daardoor kon Jezus zijn eigen weg gaan. Maakte Hij zichzelf niet meer afhankelijk van wat anderen van Hem dachten of zouden kunnen denken. In navolging van Jezus gaat Paulus verder. Ook hij maakt zich niet afhankelijk van het oordeel van anderen. Paulus houdt zijn levensdoel voor ogen: mensen uit allerlei volken onderwijzen in de weg van Jezus en dopen. Hij doopt in de naam van Jezus. God redt. Die naam wordt over de volgelingen uitgesproken en dan kunnen de leerlingen verder. Twaalf leerlingen, noteert Lucas nauwkeurig. Zo was het ooit begonnen, en zo gaat het verder. Toen en telkens opnieuw waar mensen gedoopt worden en heilige Geestkracht hen vergezelt. Bekering alleen is één. Om het vol te houden heb je de kracht van de Geest nodig. Elke dag. Want het verhaal gaat door.

Lied 512:1,2,3,